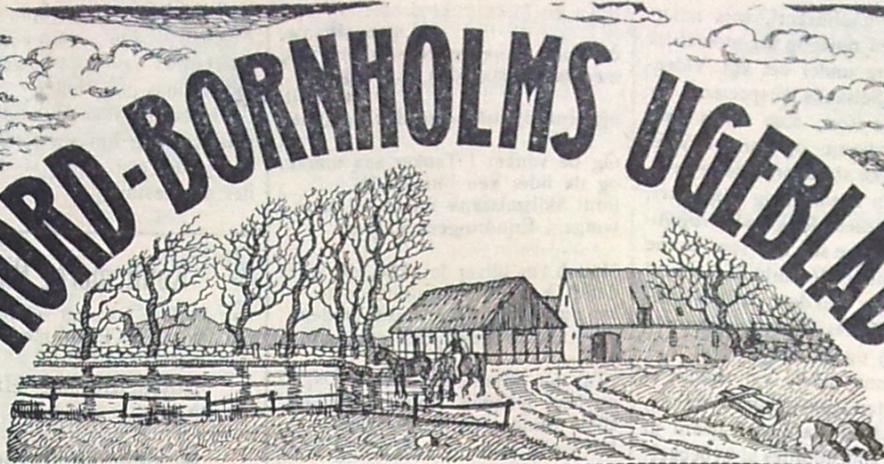

NORD-BORNHOLMS UGEBLAD

Udgivet af et Interessentskab.
Ansvarshavende: Otto Gornitzka.
Telefon 74.
Trykt i Allinge Bogtrykkeri.

Udgaar i et Antal af 1600 Eksempl.
og forsendes gennem Postvæsenet
til alle Hjem i Allinge-Sandvig,
Olsker, Rutsker, Rø og Klemensker

Nr. 363

Fredag den 27 August 1920

9de Aarg.

Kysten ved Finnedalen.

Langs Kysten nynner blide, blanke Bølger
en stille Sang om Sol og Sommerdage
og sukker blidt, idet de gaar tilbage
fra Skrænten, som de skønne Birke dølger.

Aa, intet Steds paa Kloden Havet synger
saa stille Sange med saa blide Toner,
som her, hvor under Birketræers Kroner
er Bækkesang blandt skønne Blomsterklynger

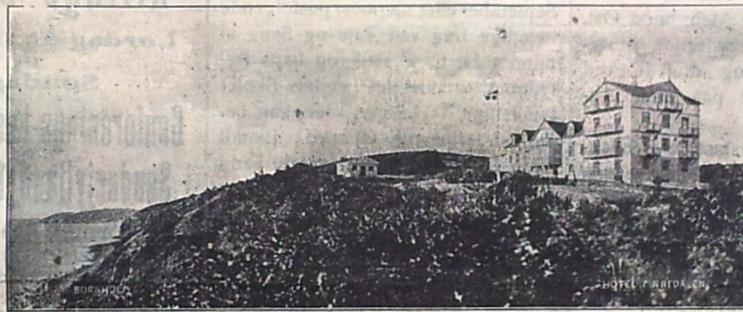
Halvskjult bag Skoven hvide Mure titter,
— her favner Grenes blide Flet en Bolig,
mens Skoven hvisker, stille og fortrolig
med sagte Sus og blanke Blades Glitter.

Langt glider Blikket, langvejs mod det fjerne,
hvor Kystens stejle Klippeknuder løfter
sig højt med bratte Brinker, dybe Kløfter,
mod Havets Rasen Øens Jord at værne.

Her favner Skoven Strandens Klippevolde,
omslynger dem med sine skønne Arme
og kaster som et Skær af Livets Varine
paa Klipperne, der før var graa og kolde.

Et trofast Værn, der dybt betrygger Tanken!
Jeg synker hen i dybe, stille Drømme
til Tonerne af blide Kilders Strømme
og Blodets Rislen og mit Hjertes Banken.

Chr. Stub Jørgensen.

Svigtende Signaler

Jeg sejled under Natten
din Rude forbi,
men Lyset i dit Vindue
blev stikkende deri.

Jeg saa dig ej med Lampen,
og du saa ikke mig,
endda jeg stod paa Dækket
og vinked ind mod dig.

Kun Lyd af Skum, der brister,
et Skib, der sejler væk,
mens oppe over Taagen
der piber Fugletræk.

Et Hjertes øde Hulken,
et Lys, du ikke ser;
en Kvinde paa Altanen,
du aldrig møder mer!
Jeppe Aakjær.

Kvinden

i den danske Folkevis.

Hjalmar Thuren
i Maanedts-Magasinet.

Fortsat fra f. Nr.

Den største Fornøjelse man har
er dog Dansen. Den unge Kvinde
gaar til Dans i sin smukkeste Dragt,
i Haanden har hun Blomsterkransen,
som hun skænker til den, hun elsker.
Oftentimes er det en Jomfru, der
synger for — enten en „Elskovens
Vise“ eller en Spottesang, hvori hun
f. Eks. gør sig lystig over sine Bejlere.
Viserne rummer en Uendelighed
af henrivende Scener, der vidner
om den Begejstring, Kvindernes
yndefulde Sang og Dans vækker
hos Riddere og Svende, der deltag-
ger i Dansekæden; men tillige hø-
rer vi om mange tragiske Begiven-
heder, der har deres Udspring fra
Dansesammenkomsterne, hvor det
mange Gang ikke var saa let for
Kvinden at bevare sin Dyd upletlet.
Intel Under, at Mødrene atter og
atter forbyder deres Døtre at deltage
i Vigiliedansen, der fandt Sted i
Næsternes før de store kirkelige Fe-
ster.

Den store Mærkepæl i Kvindens
Liv, Bryllupsdagen, skildres omstæn-
deligt. Der skrives til Venner og
Frænder om Bryllupet og træffes
Aftale om, hvem der skal have Hæ-
dershvert ved Højtideligheden. Vi
overværer det festlige Maaltid, ved
hvilket Bænkene er „satte med hø-

viske Møer“, og Borddansen, hvori
Brudgommen er Fordanser med et
forygldt Bæger i hver Haand:

Det ene med Mjød,
det andet med Vin.
saa drikker han til Allerkæreste sin.
Ridder Stig drikker sin unge Brud til,
baade Skov og Mark
de blomstres derved.

Siden følges Bruden med Brude-
blus til Sengen, som Bruderedersken
har redt. Da Terkel Trondson
holder Bryllup, er Adelus, hans tid-
ligere Elskede, Bruderederske. Hun
„skaar de Sparlagen sammen“ og
breder Silketæppe over Sengen, me-
dens „hendes Øjne de lo, hendes
Hjerte det græd“. Endelig ser vi
Brudeparret med Følge drage hjem
som i den dramatisk bevægede Vise,
hvor Hr. Nilus, hans Brud og Bryl-
lupsgæsterne under et haardt Uvejr
paa Heden maa søge Ly i en Gaard,
hvis Ejere dræber Nilus Søstersøn
og saarer ham selv dødeligt.

Den gifte Kvindens Liv fremtræder
for os med stor Tydelighed. Hendes
Barselsfærd overværes af Fruer og
Jomfruer, og naar Fødselen er vel
overstaaet, holdes der „Kvindegilde“
med Dans og Lystighed.

Med den største Skønhed skildres
Moderens Kærlighed og Omhu. Hun
sørger for sin Søns Udrustning, hun
er den trøstende, naar hendes Børn
skræmmes af „stærke Drømme“. —
Fru Inger følger sine rejsefærdige
Sønner, som hun aldrig skal gense,
ned til Skibet:

De Herrer, de styrer
deres Snække fra Land.
Fru Ingerlille græder
paa hviden Strand.

Sorgen præger i det hele taget
Moderens Skikkelse i vore Folke-
viser. Hvem glemmer nogensinde

Hr. Olufs Moder, der tager mod
ham, da han kommer fra Elverdan-
sen, og reder Dødslejet til ham?
Og hvor vidunderligt er ikke Moder-
kærligheden skildret i den berømte
Vise om Sølvlerd, der staar af Gra-
ven for at børste, rede og vaske
sine Smaabørn, som forsømmes af
Stilmoderen.

Endelig dvæler Viserne ved Kvin-
dens Sygeleje og Død. Det er al-
tid Kvinder, der besøger Sygeplejen,
de „gaar til og fra“ den syge, og
naar hun er oven Senge, men for
svag til at gaa alene, „leder de hende
ud og ind“.

Et levende Billede af et Sygevæ-
relse faar vi i Visen, hvor Fru Ly-
borg ligger til Sengs og plejes af
sin Svigermoder. Lyborg tørster af
Feber:

Hør I det, Fru Ingeborg, Moder min,
I give mig enten Vand eller Vin!

Men den onde Kvinde nægter
hende Læskedrikken. Snart efter
føler Lyborg sig saa varm; hun vil
have Luft i Stuen:

Da lade I den nørrø Dør opslaa,
saa gode Svale monne jeg da faa!

Men Fru Ingeborg aabner Døren
mod Sydsiden, og Solen skinner lige
hen paa den syge, saa hun falder
i Afmagt af Varme.

Selve Dødsøjeblikket belyses i
Reglen ved en Bemærkning om, at
„hun vendte sig mod Væggen“. —
Husets Møer syr Ligklæder, den
døde lægges i „hvide Lin“ i Høje-
loft, og Kvinderne holder Ligvagt.
Saa følger Bortbærelsen til Kirken.
En Scene, der ofte kommer igen,
fordi Digterne ynder at lade Elskeren
vende hjem just som hans Brud
bringes til Graven.

Dette er i store Træk Kvindens

Dagligliv, som det formede sig i
nordisk Middelalder. Kvinderne, som
levede i disse jævne Forhold, skil-
dres i Viserne som handlekraftige,
selvstændige Mennesker, dygtige
Husmødre, men tillige Manden jevn-
byrdige i Kundskab. Der kan ofte
være noget køligt og spolsk i Jom-
fruens Væsen, men lige saa hyppigt
træffer vi varmblodige Naturer, Kvin-
der, der uden Betænkning træder
ud af Hverdagslivets snævre Ram-
mer, naar en stærk Følelse har gre-
bet dem.

De ældgamle bornholmske Færdsselsveje.

Af Arkitekt K. Thorsen i Bornh. Av.

Den stigende Biltrafik i vor Tid
har gjort Vejspørgsmaalet aktuelt.
Fra at være en lokal Sag, løst af de
forskellige Sogne- og Amtsraad, ser
Vejvæsenet ud til ret snart at maatte
blive et Statsanliggende, thi de store
Millionbeløb, der nævnes som nød-
vendige for Vejenes Istandbringelse,
kan kun rejses af Landet som Hel-
hed, ligesom den moderne Lande-
vejstrafik kræver større Ensartethed
af Vejforhold og Kørevilkaar end
den nugældende Ordning kan til-
vejrbringe. Muligt derfor ogsaa, at
Hovedvejene i en nær Fremtid helt
teknisk set maa gennemgaa en ny
og forbedret Fase, for at være skik-
kede til de Krav, Biltrafikken stiller
til en stærk og jævn Vejbane. Ikke
mindst paa Bornholm spores Biler-
nes ødelæggende Virkning paa de
Landeveje, som blot for et Par Aar
siden var saa godt istand som aldrig
før. De store Summer synes spildt

og Kalamiteten er iøjefaldende.

Den nuværende Tid synes derfor
at nødvendiggøre et historisk Vende-
punkt i hele Vejvæsenet, hvad der
saa atter maa kunne berettigt et Til-
bageblik over lidt af Vejvæsenets
ældre Historie.

De gamle snorlige, brolagte Mi-
tærveje, som anlagdes af de romer-
ske Kejsere i store Dele af Europa
og Asien, var af saa udmærket Kon-
struktion, at de mange Steder gør
Tjeneste den Dag idag.

I England fandtes i Vikingetiden
den 400 km lange Vej „Wælling-
street“, der gik fra Kanalen i Syd
til Chester i Nord.

Langs ned gennem Sønderjylland
og Holsten, krydsende Dannevirke,
gik i Middelalderen „Adelvejen“, og
i Sverrig omkring de store Søer løb
den over 600 km lange „Eriksgata“.
Det ses saaledes, at Færdsselsaarerne
over Land i gammel Tid benævntes
baade Stræde, Vej og Gade.

Vejene paa Bornholm i den ældre
Middelalder maa nødvendigvis have
været Færdsselsruiter mellem de da-
værende Havnepladser og Hoved-
sæderne for den administrative Myndi-
ghed — Konge- og Bispeborgene.
Her bliver da først og fremmest Tale
om 3 Hovedruiter: 1. Rønne — og
Kongeborgene i Almindingen, — 2.
Hammershus—Aakirkeby—Aakirke-
Havn. (Denne laa ved Bornholms
Sydkyst øst for Raghammer Odde),
3. Rønne—Hammershus. — Det er
selvsagt umuligt at fastslaa disse
Vejes nøjagtige Beliggenhed, men
vi er dog i Besiddelse af visse Hol-
depunkter.

I 1918 fandt Ejeren af østre Bede-
gadegaard i Klemens ved Gravning
af en Afvandingsgrøft nord for Gaar-
den, et godt Stykke øst for den nu-
værende Landevej, en udmærket
Kørebane sat af Kampesten, med
højere Kantstev og Siderne. Da
den laa temmeligt dybt under nu-
værende Avlsjod, var det øjensyn-
lig en ældgammel Kørebane man
her stod overfor, saa meget mere
som den havde en slaaende Lighed
med et ældgammelt Vejanlæg i Sver-
rig, hvoraf der er bevaret en Teg-
ning af Peringskiöld. Den forestil-
ler en brolagt Vej over en Sump
ved Tæby i Upland, som kaldes
„Jarlabankes Bro“ efter en Runeind-
skrift, der forkynder, at Jarlabanka,
som ejede hele Tæby, „lod gøre
denne Bro for sin Aand“. Det sidste
Udtryk skal forstås saaledes, at
Vejarbejdet var udført som en salig-
gørende Handling: thi til den ka-
tolske Kirkes gode Gerninger og
Almisser hørte ogsaa at gøre Broer
og Veje til de vejfarende, der maatte
færdes over Sump og side Steder.
Saaledes som det er fastslaaet, at
Romerkirkens mange kostbare Kirke-
og Klosterbygninger ikke kunde være
fuldført uden hele Folkets Medvir-
kning og Bidrag i Form af Sjølegaver
og do. Arbejde, er det ogsaa
rimeligt, at Lundevisens Bygnings-
og Vejarbejder paa Bornholm har
haft en saadan Medvirkningskilde
at øse af. Ved Fundet af denne

Vej kommer Navnet „Bedegade“ til at staa for os i klarere Belysning, og som en Hentydning til, at her har været et Hvilested (Bedested) for de Vejfarende, midtvejs mellem Hammershus og de nævnte to Byer. Denne Formodning styrkes yderligere ved den samtidig med Vejen fundne Brønd, en udhulet Egestamme, der dannede Rammen om et lille Kildevæld. Denne Egebrønd, som nu er tilført Bornholms Museum, er nøjagtig overensstemmende med en lignende, som fandtes paa Slotsholmen i København ved Udgravningen til Rigsborgens Hovedfløj, og som tidsfæstede til Biskop Absalons Dage.

Det er heller ikke umuligt, at Ordet „Bedegade“ tillige indebærer Minde om religiøs Kultus; thi paa slige Hvilepladser var ofte opslillet Besværlige Rejser Hvilepavse. Muligvis gaar en lignende Kultus tilbage til Hedningetiden, hvad den nærliggende Lokalitet „Onsbjerg“ (Odinsbjerg) jo kunde tyde paa.

Et andet Holdepunkt for Eksistensen af et gammelt Vejanlæg i denne Egn er Bemærkningen i „Thuras Bornholmsbeskrivelse 1756“ om en Runesten, som skulde staa ved den saakaldede Kongevej i St. Klemens Sogn. Desværre glemmer Thura at meddele, hvor i Sognet denne Vej havde sit Løb, men ifl. J. A. Jørgensen staa „Kongevestenen“ nu paa Allinge Kirkegaard, hvorhen den blev flyttet.

Kongevestenen havde ikke blot Navn af saadanne, men var i gammel Tid aulagte af Landets Konger, som indhegnede Enklaver, der ikke maatte benyttes af gemene Folk. Gud naade den Bonde, der overtraadte dette Forbud og brød Ledet; det vilde gaa ham adskilligt værre end den Formastelige, der i sin Tid brød Ledet i Nordskoven. Fra København over Frederiksborg til Kronborg gik en saadan Kongevej, og at Bornholm har haft to, skal ses nedenfor. Det af Thura benyttede Udtryk „saakaldede“ viser, at det kgl. Vej-Privilegium allerede da var fragaet, hvilket igen bundede i, at Statsadministrationen ikke krævede de idelige Rejser af Kongen, som i ældre Tid, hvor denne selv stadig laa paa Rejser for at oppebære Skatter, holde Dom og tilse de mange Slotte.

Den anden „saakaldede“ Kongevej, nævner Thura, løber tæt forbi St. Knuds Kirke, og her peger Benævnelsen paa den ovenfor nævnte ældgamle Vej fra Rønne til Kongeborgene i Almindingen, Gamleborg, der nævnes som Sædet for den kgl. Hovedsmand, og Lilleborg, der af Historikerne er karakteriseret som det kongelige Jagtslot ved Vildtbanen Almindingen. Man kunde derfor benævne denne Kongevej — i Lighed med den sjællandske nærmest København — som Jagtvej, men vi ved dog at den i hvert Fald en Gang har tjent alvorligere Formaal.

Et Sagn fortæller, at da Hammershus anlagdes, havde det først været paatænkt at bygge en Borg paa Stenhøj i Vestermarie, vest for Stensgaard. Det er ifølge Hauberg saaledes ikke udelukket, at dette Sted under Lilleborgs Indtagelse 1260 har været anvendt i militærisk Øjemed til Lejrplads eller lign. Som lige midtvejs mellem Rønne og Lilleborg passer denne Formodning og hint Sagn jo ogsaa meget godt ind i Billedet af den gamle Kongevej, der omtrent maa have gaaet i Linie med den nuværende Thingstedvej.

Som Bevis paa, hvor sporløst de gamle Konge- og Bispeveje forsvandt efter at Borgene i Almindingen var ødelagte, Bispevældet brudt, og til sidst Hammershus ogsaa havde mistet sin Betydning, ses af det paa-

lidelige Bornholmskort, som udførtes 1805 ved nøjagtig trigonometrisk Landmaaling under det kgl. Videnskabernes Selskabs Auspicer.

Paa dette Kort, som ellers viser baade Landeveje og mindre Veje, ses ikke Spor af Vejforbindelse hverken mellem Klemens og Ols Kirker, ej heller mellem Ringebu og Almindingen, lige saa lidt som denne sidste har anden Vejforbindelse med Omverdenen, end den, der ses gaaende fra Eskesvisket (nuværende Rømersdal) og til Aakirkeby.

Ved denne sidste Vej møder vi et andet interessant gammelt Anlæg, nemlig Stykket fra Vallensgaard til Aakirkeby, som udførtes af Lybeckerhovedsmanden Sweder Kelling, Slotsherre paa Hammershus og Ejer af Vallensgaard (1556—73).

Da en Del af denne brolagte Vej spores endnu — ja benyttes daglig — turde her foreligge et af de aller ældste Eksempler paa Datidens Køreveje, der endnu benyttes, og det var ønskeligt om Resterne af den kunde blive fredet.

I Vallensgaards sydlige Hævedgade staa med faa Meters Mellemrum to mægtige Lindetræer, der i gammel Tid har flankeret Indkørslen til Gaarden. Herfra udgik Kellinges Vej, løb i sydvestlig Retning over nuværende Landevej og langs dennes Vestside ned mod Staalegaard. Her ses dens Brolægning endnu øst for Gaarden gaaende i sydøstlig Retning hen til en nu opbrudt Stenbro over Nydam Aa. Paa den anden Side Aaen fortsatte den mod Øst, for anden Gang krydsende nuværende Landevej, og drejede ved Bakkegaarden Syd paa mod Aakirkeby.

Til nærmere Forstaaelse af ovennævnte Afspærring af Kongevestenen, maa det erindrés, at Vejvæsenet i ældre Tid overalt var privat. Ikke blot ved Sogne- og Bygrænser var afspærrende Led, men ogsaa de forskellige Gaarde havde Led, hvor Vejen stødte til Ejendommene, og Bonden kunde holde Vejfarende ude til stor Gene for den almindelige Samfærdsel. Ligesom Byborgerne i gammel Tid hver udenfor sit Hus maatte holde Brolægningen istand, saaledes reparerede hver Landmand sit lille Vejstykke i den Tid, da Begrebet Sogne- og Amtslandevæje var ukendt. At Vejene saaledes maatte blive i højst uregelmæssig Forfatning er forstaaeligt, hvorfor man benyttede Køretøj saa lidt som muligt og færdede paa Hesteryg saa vidt gørligt. Nye Tider, nye Skikke. Nu kommer Billisten og forlanger det moderne Livs Krav overført paa Landevejene. At skruer Udviklingen tilbage er umulig. De nærmeste Aar vil fortælle os, hvorledes Opgaven er bleven løst.

August.

De gaar stille, de to, hen ad Vejen, Maanen lyser som Sølv og som Sne, Lunden sover i sortgrønne Kapper, Søens Krusning man lige kan se.

De, som vandrer saa stumme og tunge, har nok vandret her mangan Gang før — tal om Hjemmet — saa glade og unge — og om Dagen, der aabned' dets Dør.

De har elsket hinanden og Livet, Maaneglansen og Solskinnet Brand. Mindet brænder dem begge i Sjælen om hint Lykkens forjættede Land.

Blot en Midsommerdrøm har det været, hvad de mente var livsvarig Fro. Blot et Afskedsord skal de nu sige, før de bryder den vaklende Bro.

Hun har vidst det, at Verden den skiller, men hun kan det dog ikke forstaa. Haabet vil ikke lammes og dødes, der maa Ord til for ned det af staa.

Kun en Midsommerdrøm! Lig en Plante, der maa visne for Natvindens Pust, medens Frostkulden suger dens Livskraft, og dens Hjerterblod sænker sig knust.

Og de vanker i Tanker saa mørke, og de lider den bitreste Væ, fordi Skilsmisens Stund vil dem tvinge i Erindringens Odysse.

Men ham bliver det ikke, der siger dette Ord, der skat skille de to, for hun vil ej høre, hvad Vredens eller Hævnens Røst vil betro.

„Tak for Sommerens sollyse Dage og hver lykkelig Time. — Farvel! Blide Minder vil blive tilbage. Her behøves jo kun et Farvel!“

Og saa villigt han gi'r hende Haanden: „Tak, fordi du har gjort det saa let. Ja, jeg vidste, du vilde forstaa det, du, der tænker saa stort og saa ret.“

Og en Stilhed sig sænker i Lunden, Maanen ødselt de Sølvskatte strør, Manden iler saa glad ud i Verden, mens et Kvindehaab visner og dør. E. K.-W.

Fra Uge til Uge

—x—
Mindesfest for H. C. Ørsted.

Komiteen til Afholdelse af Mindesfester for H. C. Ørsted i Anledning af Hundreåret for hans Opdagelse af Elektromagnetismen har — under Henviisning til ministerielt Cirkulære med Anmodning til Skolerne om 1. September eller nærmest paafølgende belejlige Dag ved Tale og Sang at mindes H. C. Ørsted og hans Betydning — tilstillet Landets Skoler forskellige Tryksager, der kan benyttes i nævnte Øjemed. Blandt disse finder vi nedenstaaende Sang af Axel Juel:

Det Liv, der lever om os og inde i os selv, vor gamle Jord, der sejler hen under Himlens Hvælv, hver Dag og Nat, som skifter med Sol og sorte Skyr — alt synes os saa simpelt, men er dog Eventyr.

Kun faa har Skæbnen skænket en Aand saa dyb og stærk, at de kan finde Love for Livets Skaber-Værk, at de kan finde Vej til det sælsomme, der sker, hvor vi kun ved det tunge Stof — og ellers intet ser.

Vi gaar i Dagens Virke, vi fylde af dens Krav; de rige Aander giver — vi glemmer, hvad de gav, vi bygger paa de Tanker, hvorved de Sejre vandt, vi glemmer deres Søger paa Vej, de for os fandt.

Men hver Gang Ordet flyver usynligt over Land, og hver Gang Byrder drages foruden Trædkyr-Spand, og hver Gang skjulte Kræfter afhjælper Slid og Savn, hver Dag vi kunde standse og nævne Ørsted's Navn.

Med Stolthed vil vi mindes hans kongelige Aand, hans ydmyg stærke Tanke, hans lykkelige Haand: han gjorde Danmark Ære og hele Verden Gavn, og hver Gang Verden nævner ham, da nævnes Danmarks Navn.

Biografen

har paa Lørdag og Søndag et meget indholdsrigt Program, hvoraf maaske Genforenings-Festlighederne i Sønderjylland sikkert vil fange den største Interesse. Det maa paaskønnes at det er lykkedes Biografen at fremskaffe denne aktuelle Film saa hurtigt. Desuden gives „Godsejeren“ — en Alstrup-Farce og „Han vil til Filmen“ to morsomme Lystspil.

Der spørges os, hvorfor Skolebørnene i de senere Aar altid skal bade nedenfor Gas-

værket, hvor Jettes Spildevand og Affald flyder ud; om muligvis Amouiakvandet kan have nogen gavnlig Indvirkning paa Huden?

Vi ved det ikke; men da Spørgsmaalet mulig har sin Interesse, laeder vi det gaa videre — til det finder sin Løsning.

Konfirmeret Pige

kan til 1ste Oktober eller November faa en let Plads med Ophold i Familien hos

Malermester Hansen, Tlf. 32. Rø St.

Metodist-Menigheden

afholder Gudstjeneste hver Søndag Kl. 4 i Missionshuset Betesda.

Nødde- og Brombærplukning

er strængt forbudt paa min Ejendom.

Aksel Falk, Baadstad

Frugt købes.

Sommerpærer og Æbler samt Blommer og Agurker.

Gartner Jensen, Telefon Allinge 41.

Allinge Biograf.

Lørdag den 28. August Kl. 8 og Søndag Kl. 8

Genforenings-Festlighederne i Sønderjylland 10. Juli 1920.

Storslaaede Billeder af det højtidelige historiske Øjeblik, da Kongen red over Grønsen og dermed besejdede den endelige Genforening med Moderlandet. Gennem disse Billeder faar man Lejlighed til paa nært Hold at følge disse minderige Begivenheder; en Film, som alle danske vil sætte stor Pris paa.

„Godsejeren“

samt „Han vil til Filmen“ To grimagtige Lystspil fra Nord. Film Co. Med Alstrup, Stribolt, Laurits Olsen m. fl. i Rollerne.

Billetpriserne: Voksne 125 Øre, Børn 70, Skat iberegnet. Til Lørdagsforestillingen har alle Børn Adgang for 35 Øre.

PIANO

Et, kun lidt brugt er til Salg hos H. C. Mortensen, Allinge.

Cigarer og Cigaretter.

Uagtet Cigarfabrikanterne i Sommer har forhøjet Cigarpriserne og bebuder en ny Forhøjelse i den nærmeste Fremtid, kan jeg vedblive, saalænge Oplaget rækker, tilbyde flere Mærker prima Cigarer til gammel Pris. Benyt derfor Lejligheden.

F. B. Larsen.

Oværetssagfører Bojesen Kofod, Rønne St, Mortensgade 17. Inkassation, Dokumentskrivning m. m. Træffes i Hasle Onsdag Formid.

Komoder, Kufferter

og forskellige andre Møbler havest paa Lager til rimelige Priser. Møbelarbejde udføres. H. Chr. Dam, Allinge.

Prima vellagrede

Vine og Spirituosa.

J. B. Larsen.

Alt Møbelarbejde

udføres.

Gamle Møbler

repareres og ompoleres. Billeder indrammes.

H. P. Carlsen, Snedker.

Søndergade, Allinge.

Sommerfest

paa

Hotel „Finnedalen“

Søndag den 29de August Kl. 4

Eftm. til Kl. 12 Midnat.

Af Programmet fremhæves: Koncert, Præmieskydning, Skovbal fra 5—7 og Bal i Salen fra 8—12.

Colberg.

Til Salg,

1 brugt Komfur (56x70 cm), 1 Vadskerkedel (Diameter 65 cm) med Fyrrum. Ca. 60 Stk. Vinflasker. Kptn. Hahn.

Fru Ruth Hahn

modtager fra 1. Sept. nye Elever. (Klaver og Orgel).

Elever

i Tysk, Engelsk, Fransk og Latin modtages paa ny. Kursus arrangeres efter Deltagelse. Kptn. Hahn.

En flink

Dreng eller Pige

med gode Skolekunderskaber antages i Lære paa gode Vilkaar.

Allinge Bogtrykkeri.

Prima

Klipfisk

billigst hos

Allinge Kolonial- & Produktforretning.

Til Syltetiden

anbefales

Sylte-Eddike, Sprit-Eddike, Eddikesyre, Krydderier

Allinge Kolonial- og Produktforretning

Hvedeklid,

Rugklid.

Coldings Foderblanding.

Soyaskraa, Glutenfoder, Majs, Majsskraa, Knækmajs, Havre.

Prima Varer. — Billige Priser.

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Børstenbinder-

varer anbefales fra

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

ISENKRAM **FORRETNING**

Alle Slags
Værktøj
og Redskaber anbefales.

Glas, Porcelæn og hele Køkkenudstyr
til billigste Priser.

Allinge Kolonial- & Produktforretning

Messens Ene-Udsalg.
Allinge - Telefon 100.

Glatte og sribede Fløjler
i sorte, blaa, brune og graa Farver
i kiplede florfaste Kvaliteter.

Chr. Olsen, Messen, Allinge.

Messens Eneudsalg, Allinge.

Duge og Servietter,
Haandklæder og Viskestykker
i Bomuld og Linned.

Telefon 100.

Chr. Olsen, Messen, Allinge.

De bedste Sorter Tagdækningsmaterialer.

Ægte amerikansk **Asfalt-Læderpap**
Klæbemasse og Søm hertil gratis. — Pris 1 Kr. Kvdr.-Alen.

Icopal-Tagpap.
Herkules-Tagpap Nr. 00.
Krone-Imperial Tagpap Nr. 00.
Taglister og Taglægter.
Køb snarest, thi Priserne bliver højere.

Nordlandets Handelshus.

Bornholms Spare- & Laanekasses
Afdeling i Allinge
Kontortid: 10—12 og 2—4.
Modtager Indskud paa alm. Sparekassetilkaar til en Rente
af 4 pCt. p. a., paa Folio til 2 pCt. p. a.

Hvor det kniber med Mel-
Mærkerne, maa vi anbefale at anvende
Fineste Majsmel, extra prima Kartoffelmel, Maizena, fineste
dansk Bygmel og prima valsede Byggryn.

Nordlandets Handelshus.

Prima Høstbindegarn
anbefaler

Allinge Kolonial- & Produktforretning

Darup prima Staldbøve
af den rigtige Størrelse - er paa Lager.

Nordlandets Handelshus.

Fiskernes Salgsforening, Tein
Ny god
Sommersild
i 1/4, 1/8 og 1/16 Tdr., solid Embal-
lage, anbefales og forsendes over
hele Danmark.
Telefon Allinge 67.
Privat 106 og 130.
— SILD nedlægges i Folks egne
Kar. Bestilling modtages gerne.

Til Hjemmebryg
anbefales
Friskbrændt og malet Malt.
Maltsaft paa Flasker.
Prima Humle og Gær.

Nordlandets Handelshus

Forlang hos Deres Handlende
Viggo Glistrups
KAFFE.
Specialitet:
Ægte Java Kaffe.

Ejendom i Allinge.
Den Postmester Allhedes
Dødsbo tilhørende særdeles smukt
beliggende **Ejendom i Løsebæk**
ud mod Kysten, af Areal godt
10,000 Kvdr.-Alen, er til **Salg**
ved snarest Henvendelse til
Sagfører Fr. Pihl.

En Dreng eller Daglønner
ken faa stadigt Arbejde paa
Kaggaard i Rutsker.
Telefon Ruts 62.

Husk!
naar De bestiller Deres **Klæd-
ninger** i min Skrædderforretning,
faar De de bedste Varer til de bil-
ligste Priser.
Klædninger efter Maal fra 125 Kr.
Spadserdragter og Frak-
ker syes.

J. Johansens
Skrædderforretning.
Telefon Allinge 137.

Krystalsæbe Nr. 1
Soda,
Blegsoda,
Ludpulver,
Blegvand
anbefales fra
Allinge Kolonial- og
Produktforretning.

De averterende
anmodes om at indlevere deres An-
noncer inden Torsdag. Smaa Averti-
ssementer kunne dog som Regel
medtages indtil Torsdag Middag.

Vi har rigeligt Lager
Krystal Soda,
fin amerik. Soda,
Calcineret Soda i løs Vægt.
Blegsoda, Ludpulver,
Potaske.
Sunlight prima Uldtøjsæbe.
Perfectionsæbe til Uldtøj etc.
Billige hvide **Stangsæber.**
Brun blød **Krystal-Oliesæbe.**
i Spande a 12 1/2 kg og Baljer samt
i løs Vægt. Priserne ere billige i

Nordlandets Handelshus

Høstriver, Lebomme,
Strygespaan og Høstleer
anbefales fra
Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Vi har store Oplag af udmærkede
Gode Udsalgsbrædder
i alle Længder. Meget rimelige Priser og stor Rabat
pr. kontant.

Nordlandets Handelshus.

Prima jydsk Tørsv
— fra 3600—4000 Varmeenheder —
ventes og anbefales til Tærskning. Bestillinger bedes venligst sendt til
Allinge Kolonial- & Produktforretning.

Wales Dampkul
til Damptærskning er paa Lager straks til Levering.

Store skotske Dampkul
ventes om ca. 14 Dage.

Gode Smedekul er paa Lager. — **Engelske Koks** ventes.

Nordlandets Handelshus.

Aktieselskabet
A. M. Hirschprung & Sønners
prima **Cigarer** tørre
sælges i
Nordlandets Handelshus

Ekstra prima **Maskinolie,**
Motorolie,
Dampcylinderolie,
Drivremme, alle Dimensioner
Smørekander, Rømmefedt, Harpiks, Rømsamlere
bedst og billigst hos
Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Prima Wales Ægbriketter.
Meget kraftig Brændsel for Lokomobiler til
Tærskning, er daglig ventende. Vær saa
god at gøre Bestilling i

Nordlandets Handelshus.

Prima engelske Gaskocs
til Husholdningsbrug
er ventende pr. Sejler „Kristian“. Bestillinger modtages i

Nordlandets Handelshus.

Bestil Deres Tryksager i Allinge Bogtrykkeri.
Regninger, Meddelelser, Fragtbreve, Brevpapir, Konvolutter.

LOËTTA'S

Fineste dansk Fabrikat
i 1/8 Kg Pakker.

Hos os kan købes

alle Slags Brædder og Planker,
alle Længder og alle Bredder,

som passer til enhver Anvendelse. Priserne er meget rimelige i

Nordlandets Handelshus.

Et mindre Parti af de gode

franske Høstleer

Gode Høstriver, gode Lebomme,
Rixford Høforke. Batavia Strygespaan
sælges i

Nordlandets Handelshus.

Allinge Kolonial- & Produktforretning

anbefaler

alle Sorter Kolonialvarer

til billige Priser.

Allinge Kolonial- & Produktforretning

Kvalitet No. 1,

Huggen Krystal, huggen Melis, Topmelis, Flormelis,
Fin stødt Melis, grov stødt Melis, Puddersukker,
Golden Sirup og Spare-Melis sælges.

Priserne billigst i

Nordlandets Handelshus.

Vi har de allerbedste Sorter Taglak

i hele, halve og kvart Tønder — og Prisen er rigtig.

Finsk Jordbrændt Tjære.

Engelsk Karbolinium.

Rød Taglarve i Dunke.

Linolie-Fernis til Maling.

Alle Sorter Farver til Malning og Kalkning.

Nordlandets Handelshus.

Avertør i Nordbørholms Ugeblad!

Erindringsliste.

Toldkamret 8-12 Form., 2-5 Efterm.
Kømmertkontoret 10-11 og 2-4.
Borgmesterkontoret 2-4 Eftm.
Laane- & Diskontobanken 2-4 Eftm.
Sparekassen 10-12 og 2-4.
Branddirektøren do.
Stempelfilial i Sparekassen. 10-12, 2-4
Dampskibsexpeditionen, aaben ved Ski-
benes Ankomst og Afgang Tirsdag
og Fredag Efterm., Mandag og
Torsdag Form.
Sognepræsten Tirsdag og Fredag 6-7.
Distriktslægen 8-9 og 2-3.
Postkontoret: Søndagene 9-12 og 2-6
Søndag 9-10.
Telegrafstationen 8 Morgen til 9 Aften.
Søndag 9-10.
Statsanstalten for Livsforsikring ved Chr.
Olsen, Messen. Kontortid 1-4 Em
Folkeregistreringen paa Raadhuset:
Fredag 7-8,
Jernbanest. er aaben for Gods 8-12, 2-7
Hjælpekassen: Formd. Bagern. P. Holm
Kasserer H. P. Kofod. Kontortid hver
Fredag fra 5-7.

Skæreriet og Maskinsnedkeriet

anbefales.

L. Pihl, Klemensker.
Telefon n. 13.

Søger De en Pige, en Karl
eller en Dreng, eller mang-
ler De en Svend eller Lær-
ling en Fodermester eller an-
den Medhjælp, bør De snarest aver-
tere i Nord-Børholms Ugeblad
der hver Fredag bringes direkte ind
c. 1700 Hjem og læses af saa godt
som hvert eneste Tyende. En An-
nonce her i Bladet vil derfor saa
godt som altid bringe et tilfreds-
stillende Resultat.

Rønne-Allinge Jernbanes Køreplan.

Søgnedage.

Rønne-Sandvig

Fra Rønne	745	600
- Nyker	808	623
- Klemensker	828	643
- Rø	848	703
- Tein	906	721
- Allinge	919	734
- Sandvig	925	740

Sandvig-Rønne

Fra Sandvig	1125	810
- Allinge	1136	821
- Tein	1149	834
- Rø	1207	852
- Klemensker	1230	915
- Nyker	1245	930
- Rønne	110	950

Søn- og Helligdage.

Rønne-Sandvig

Fra Rønne	845	1235	705
- Nyker	903	1253	723
- Klemensker	919	109	739
- Rø	935	125	755
- Tein	949	139	809
- Allinge	959	149	819
- Sandvig	1005	155	825

Sandvig-Rønne

Fra Sandvig	1035	645	9-
- Allinge	1043	653	908
- Tein	1052	703	917
- Rø	1107	719	932
- Klemensker	1125	738	950
- Nyker	1136	750	1001
- Rønne	1155	810	1020

Ordet er frit!

Vi gør vore mange Læsere i By og
paa Land opmærksom paa, at enhver kan
få optaget Artikler og Indlæg om Emner
af almen Interesse i „Nord-Børholms
Ugeblad“.

Betingelsen er kun, at det skræve er
holdt i en sømmelig Form og indenfor
rimelige Grænser, samt at Indsendere — til
Underretning for Redaktionen — opgiver
Navn og Adresse. Ligeledes modtager
Redaktionen gerne Meddelelser om saa-
danne Ting og Forhold, som egner sig
til Behandling i Bladets Spalter.

Dette gælder baade Byen og Landet,
og det er en Selvfølge, at Redaktionen
aldrig vil jagttage den strængeste Diskre-
tion med Hensyn til sine Kilder.

Udebliver Bladet

beder vi Læsere henvende sig paa
Postkontoret, og Fejlen vil hurtigt
blive rettet. I modsat Fald maa De
henvende Dem til Bladets Kontor,
og vi skal da sørge for, at De faar
det tilsendt.

Vi har det største Lager af færdige Klædninger!

Fine Buchskindsklædninger 80 Kr.
Melerede Kamgarns 100 -
Ægte blaa Serges 175 -
Konfirmationsklædninger 75 -

Nordlandets Handelshus.

Skal De have Sengeudstyr

bør De i egen Interesse se vort store Udvalg i

Vattæpper og Uldtæpper

til alle Priser.

Til Overdyner: Ægte rød fjertæt Dynesatin, 2 Al. br.
En meget fin og let Halvdun 7,50 pr. kg.

Til Underdyner: Meget svær og stærk Bolster i flere
Mønstre og Kvaliteter.

Dansk Landfjer, meget fyldig, 5,50 pr. kg.

Dyner syes og stoppes gratis.

Nordlandets Handelshus

Ny Sadelmagerforretning.

Undertegnede har ved Lindeplads i Allinge aabnet en Sadel-
magerforretning og anbefaler sig til ærede Land- og Byboere
med hurtigt, solidt og billigt Arbejde.

H. P. Holm,
Sadelmager.

Garanteret Indhold af dansk Produktion.

18 pCt. Superfosfat a 26 Kr. 100 kg.
20 pCt. Kaligødning a 14 Kr. 75 -

sælges og udleveres gerne snarest, da det kniber med Lagerplads.

Nordlandets Handelshus.

Bedste Kvalitet Standard Høstbindegarn

for **Selvindere** og **Halmpresser** sælges
særligt billigt i

Nordlandets Handelshus.

Alle Sorter og bedste Kvaliteter

Maskinolier og **Mobilolier**, lette og svære.
Cylinderolie for Damp- og Motorer.

Benzin, Petroleum, Konsistensfedt,
Vognsmørelse i store og smaa Spande og Daaser.
Større og mindre Kvantia ekspederes billigst i

Nordlandets Handelshus.

Bornholms Margarinefabriks

VEGETABIL MARGARINE

er anerkendt som den bedste.

Faas hos alle Handlende.

Rug og Hvede af ny Høst

modtages, men denne maa være moden, tør og
holdbar. Lagringer sker foreløbig for Sælgerens
Regning og Afregning maa først ske efter Korn-
lovens Vedtagelse.

Nordlandets Handelshus.

18 pCt. Superfosfat

er hjemkommen. - Pris 26 Kr. pr. Sæk.

Allinge Kolonial- og Produktforretning.